

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta šte. 18
Poštno ček. račun: šte. 24/12410

Cena: Posamezna šte. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto V. - Štev. 22

Gorica - 28. maja 1953 - Trst

Izhaja vsak četrtek

DIVIDE ET IMPERA

(Ali o upih načelnika „Prosvetnega urada“ g. prof. Fadda)

Trst, 26. maja 1953.

Kljub vročini je postalo na Tržaškem precej živahno, to posebno na naših šolah. Pa ne morda samo zato, ker se bliža konec šolskega leta in se pripravljajo na zaključne in druge izpite, ki spadajo v to šolsko dobo. Slovenski šolniki se gibljejo, se zbirajo, zborujejo, sprejemajo in oddajajo spomenice, politične stranke protestirajo, časopisi pišejo o šolskih problemih, o ogrožanju slovenskega šolstva, o nevarnostih za dosedanje in bodoče uslužbenke slovenskih šol. Koliko družinskih očetov — šolnikov, mater in otrok z zaskrbljenostjo gleda v bodočnost in se sprašuje, ali bo drugo leto očka še v službi, ali bo mati morala še več žrtev doprinašati in stiskati še bolj, da bo mogla pošiljati otroke v šolo in jim omogočiti nekoliko več šolanja, kot ga je imela sama, kot ga je imel oče, mož. Na tisoče družin razpravlja ob večernih urah, ali bodo njih otroci še lahko obiskovali slovenske šole.

Človek, ki je sprožil ta plaz vprašanj, to razburjenje, to negotovost za bodočnost v tisočih srcih, je pač lahko ponosen na svoje delo: že vidi v prividu, kako se maje dosej tako mogočna in »grozeča« staba slovenskega šolstva, ki je pretvila uničiti bohotno se razvijajoče izrastke dvatisočetne kulture na nedorešenem Tržaškem; seme dosedanjega njegovega dela gre kar lepo v klasje: Vse dosedanje dolgoletno delo raznih Bartolijev, Sciotisov, Andrije, Rubinijev, Furlanijev in njihovih glasil od »Giornale di Trieste« in preko »La voce libera«, »Ultime notizie«, »Emancipazione« in še nešteto drugih, vse to ni uspelo dosej niti v najmanjši meri ovirati razvoj slovenskega šolstva; sedaj pa, po tako kratkem času, upa ta mož, da bo ta največja utrdba slovenstva zgrmela na kup; čaka ga plačilo, odklikovanje za tako »uspešno« delo mu ne uide.

Marsikdo se bo vprašal, ali je res nevarnost, da umrje na tržaških tleh slovenska šola, in če je taka nevarnost, kako je to mogoče, da en sam človek lahko žanje take uspehe tam, kjer jih niso mogli številni sposobni ljudje z vsem upravnim in propagandnim aparatom.

Pravi odgovor na to vprašanje je dal mož sam, ko je povedal, kakšen je način njegovega dela:

Mož je namreč večkrat in pred pričami izjavil, da mu tri četrtine njegovega prostega časa v uradu jemljejo Slovenci: torej ne administracija slovenskih šol, ampak Slovenci, to je ljudje, ki hodijo k njemu. Po kaj hodijo k njemu, si lahko predstavljamo; prav tako si lahko predstavljamo, kakšni in kateri ljudje hodijo k njemu: razne osebe bi namreč rade dobile vpliv na slovensko šolstvo, marsikdo si misli, da ima sedaj možnost zasedi čimvišje mesto. Nezadovoljnežev nič koliko in prav toliko zavednih in nezavednih pomagačev ter informatorjev tistega, ki mu je slovensko šolstvo tako pri srcu, da ga najbrž iz same ljubezni tako stiska, da mu zmanjkuje sape.

»Obljubiti in dati je preveč«, pravijo Italijani, a prav tako delajo vsi, ki mislijo, da se veliko in največ ljudi zadovolji že z obljubami. Če bi namreč te obljube izpolnili, bi ne mogli več imeti vpliva na tiste, ki čakajo, da se jim dane obljube izpolnijo. Zato je treba vsakega teh nezadovoljnežev čim več obljubiti, da ga lahko prikleneš nase in ga držiš na niti, čeprav veš

dobro, da si isto stvar kot slovti Sgroj velepodjetja Immobiliare Lombardo Veneto obljubil že tudi drugim, ki jih na ta način prav tako držiš na niti, obenem pa ustvarjaš med vsemi konkurenti zavist, razdor in nezaupanje ter uničiš odporno moč, ki bi jo imeli, ako bi skupno nastopali. Če hočeš vladati nad ljudmi, jih razdeli, naj se tepejo med seboj za kost, ki jo ti držiš na niti in jo previdno približaj zdaj enemu, zdaj drugemu, ker končno ostane kost le t e b i, medtem ko je vsak prepričan, da jo bo dobil le on.

Zanimivo bi bilo vedeti, kako je bilo mogoče, da se človek, ki je spoznal Slovence takrat, kot sam pravi, ko je v italijanski vojaški uniformi rogovilil po naših krajih, igra z našim šolstvom, kakor se mu poljubi, ne da bi pri tem naletel na nikak resen odpor nikjer: končno niti to ni tako težko razumeti, če celo strokovnim organizacijam ne uspe prav nobena stvar, ker ostane vse pri obljubah. Dosedaj ni namreč ta mož izpolnil niti ene same obljube, mnogo drugih pa je že preklical z izgovorom, da to ni v njegovi kompeten- ciji. On je namreč prepričan, da bo končno napravil le to, kar si je zamislil: zrahljati in uničiti slovensko šolstvo; pri tem mu bodo v prvi vrsti pomagali Slovenci sami.

Toda g. prof. Fadda, ne delajte si utvar! Nekoč ste rekli zastopnikom slovenskih strokovnih organizacij, da njihovih pritožb ni resno vzeti, ker so Slovenci razdeljeni v mnoge skupine in struje, v titoce, v liberalce, v one okrog »Kat. glasca«, v krščanske socialce itd. Dobili ste baje odgovor, da je v demokratičnih časih ta pojav naravna posledica človeških svobodščin, da so pa Slovenci vsi kakor eno, kadar gre za obrambo skupnih narodnih koristi. Saj so tudi v vašem krogu ljudje različnih nazorov. Ali mislite, g. prof. Fadda, da imate v svojih ura-

dih same take ljudi, kateri so čisto zadovoljni z vašim delom in čisto vaših nazorov glede oskrbe šolskih zadev? Nam je znano, da niti v vaših uradih ni tako. Tako je tudi v naših vrstah. O marsikaki zadevi razpravljamo med seboj. Ko smo pa spoznali, da vam je naložila rimska vlada, ki bi tu ne imela ničesar iskati, ker se je v mirovni pogodbi odpovedala tem krajem, pa naj kva- si vaš predsednik vlade karkoli hoče, odkar smo spoznali, da vam je naložila ta vlada zaviti slovenski šoli v Trstu vrat, pomnite, da boste našli med nami vse zavedne Slovence trdno strnjene. Slovenska šola trdno stoji in bo stala trdno kljub vsem vašim nakanam. Nič ne pomaga, ako skušajo razni italijanski časopisi s ponarejenimi statistikami prikazati, da nazaduje, češ da peša šte- vilno otrok. Zakaj njim je vseeno, če odšipnejo kak tisočak otrok iz uradnih statistik, ki jih po njihovem mnenju nihče ne čita. Nič ne pomagajo spretno izpeljane primerjave z italijanskimi šolami, učitelji in učenci. Niti to ne bo pomagalo, če stiskajo slovenske šole v mestu v hiše, kjer so hodniki, učilnice in stranišča taka, da bi jih noben poš- ten higienski urad ne smatral, da odgovarjajo predpisom. Še manj pa bodo mogli ovirati razvoj slovenskega šolstva razni privatni informatorji, ovaduhi in stremuhi, ki mislijo, da je slovensko šolstvo zato tu- kaj, da jim omogoči čimvišje polo- žaje.

Slovensko šolstvo je dosedaj po- kazalo vso svojo žilavost in življenjsko — sposobnost — za kar gre vsa čast vsem slovenskim šolnikom, ki so dosedaj v tem smislu delali, vsa čast prav posebno zavednim sloven- skim staršem, ki so v teh težkih ča- silih vztrajali in pošiljali svoje otroke v slovenske šole. Vsem tem kli- čemo: Vztrajajte še naprej, bodite pogumni in odločni; naše šolstvo je preveč utrjeno v svojem dosedanjem obstoju, da bi ga moglo karkoli o- majati! Raznim ovaduhom pa in ti- stim, ki iščejo pri slovenskem šol- stvu svojih osebnih koristi! Roke proč od našega šolstva!

Konferenca na Bermudih

Churchillov predlog, da bi prišlo čim prej do konference »visoke ravnice« s Sovjetsko zvezo, ni imel uspeha. Razen v Angliji, Nemčiji, Indiji in morda še v kaki manjši državi ni izzval nikjer kakega posebnega navdušenja za to konferenco, ki naj bi se je udeležilo čim manjše število oseb in ki naj bi se vršila brez na- prej pripravljenih načrtov v največ- ji tajnosti. Najhujši odpor zoper tako konferenco s sovjetskim dikta- torjem Malenkovim pa je prišel s strani Združenih držav, kjer so bili duhovi zaradi Attleejevega napada na ameriški kongres še posebno raz- burjeni.

O vsem tem smo že zadnjič bolj podrobno poročali, nismo pa poro- čali o tem, kako je ameriška vlada odgovorila na Churchillov predlog. Zaradi pomanjkanja prostora nam je namreč g. urednik to naše poročilo, ki je za razumevanje nadaljnjih dog- odkov neobhodno potrebno, eno- stavno izpustil. Zato moramo to po- ročilo vsaj na kratko posneti.

Ameriški kongres je Churchillov predlog o konferenci z Malenkovim vljudno, a odločno zavrnil. Isto je storil predsednik Eisenhower ob priliki neke tiskovne konference. Predvsem je zavrnil Attleejev očitek, da je v Združ. državah mnogo ljudi, ki si ne želijo miru ter poudaril, da ni srečal tam niti enega človeka, ki bi si ne želel miru. Nato je odo-

uspehov. Poleg tega zahteva predla- gana konferenca, kakor vsaka dru- ga, obsežnih diplomatskih priprav. Tudi bi bilo neumestno, je rekel Eisenhower, izročiti rešitev nekate- rih vprašanj samo nekaterim držav- nim voditeljem. Z eno besedo: Eis- enhower je Churchillov predlog o predlagani konferenci vljudno zavr- nil, ni pa vrat za seboj popolnoma zaprl.

Prerekanje med angleškimi in a- meriški državniki je napravilo v demokratični javnosti precej mučen vtis. Nek italijanski list je napisal, da so novi sovjetski gospodarji v slučaju, da so imeli namen razdvo- jiti s svojimi miroljubnimi izjavami zapadne velesile, dosegli že 50 od- stotno svoj namen.

To prerekanje bi se najbrže še nadaljevalo, ako bi se ne bila raz- širila medtem vest, da se bo v drugi polovici junija vršil med »tremi naj- višjimi« zapadnimi velesil sestanek, ki se ga bodo udeležili predsednik Eisenhower, prvi minister Churchill in francoski ministrski predsednik. Ime zadnjega še ni znano, ker je francoska vlada ravno tiste dni od- stopila.

Sporočilo o tem novem sestanku, ki naj bi se vršil na Bermudih, je izšlo koncem preteklega tedna isto- časno v Washingtonu, Londonu in Parizu. Pobudo za ta sestanek je dal baje predsednik Eisenhower, francoska in angleška vlada sta predlog z veseljem sprejeli.

Novica o sestanku treh je v ame- riški prestolnici povzročila precej zmede. Britanski prvi min. Church- ill in francoski prvi minister Mayer sta namreč pri sporočitvi tega sestanka izjavila, da bo ta sestanek služil kot nekaj preludij (predigra) h konferenci »štiri« s Sovjetsko zvezo, medtem ko so ameriški urad- ni krogi vztrajali pri tem, da bo imela bermudska konferenca le to nalogo, da vzpostavi enotnost med zapadnimi velesilami. Ta nasprotja izvirajo po mnenju raznih opazo- valcev iz dejstva, da gledajo Zdru- žene države na sestanek s Sovjetsko zvezo s čisto drugega vidika, kot gledata nanj Anglija in v nekem o- ziru tudi Francija.

Ameriško gledanje na konferenco s Sovjetsko zvezo je potrdil tudi a- meriški zunanji minister Foster Dul- les, ki je že tretji teden na potova- nju po deželah Bližnjega in Sred- njega Vzhoda. Foster Dulles je na tiskovni konferenci v Novem Delhi- ju izjavil, da ne bo konferenca »vi- soke ravnice« s Sovjetsko zvezo pri- nesla nobenih vidnih uspehov vse dotlej, dokler bo ta podpirala vojno na Koreji in v Indokini in dokler ne bo umaknila svojih čet iz Avstri- je. Šele takrat, ko bo Sovjetska zve- za spremenila svoje stališče do teh vprašanj, bo mogoče odpraviti neza- upanje, ki vlada v mednarodnem svetu.

Anglo-egiptovski spor

Odnosi med Anglijo in Egiptom so zaradi sueškega vprašanja zelo napeti. Kakor znano, zahteva Na- guibova vlada, da morajo Angleži čim prej odpoklicati svoje čete s po- dročja Sueškega prekopa in to brez- pogojno, to je pred vsakim razpravl- janjem o morebitni sklenitvi kake pogodbe glede obrambe Srednjega Vzhoda. Angleži niso nasprotni od- poklicu svojih čet s tega področja, vztrajajo pa pri tem, da morajo biti dana zagotovila, da se sedanje obrambne naprave ob Sueškem pre- kopu ohranijo tudi za naprej v tak- em stanju, da bi jih v slučaju potre- be lahko zopet uporabili.

Te naprave, ki predstavljajo o-

ve ob Sueškem prekopu še bolj raz- širili, tako da so njihova skladišča zalagala z vsem potrebnim 41 divi- zij, neštete bojne ladje in kakih 70 letalskih jat. Se dandanes imajo An- gleži na tem prostoru okoli 80 tisoč mož posadke.

Jasno je, da Angležem ne more biti lahko, izročiti to ogromno vo- jaško bazo, katere vrednost cenijo na 750 milijard naših lir, kar na slepo Egipčanom, ne da bi dobili od njih zadostnih garancij, da bodo vse te vojaške naprave služile lahko tudi za naprej ne samo za obrambo Sueškega prekopa, ampak tudi za obrambo Srednjega Vzhoda proti e- ventualnemu sovražniku svobodnih narodov.

Zato je v interesu vsega svobod- nega sveta, da se anglo-egiptovski spor kmalu in pametno reši, tako da bodo izpolnjene želje egiptovske- ga ljudstva, ki hoče biti na svoji zemlji svoj gospod, a da pri tem ne bo trpela obramba Srednjega Vzhoda. Zdi se pa, da ne bo prišlo tako kmalu do pomirjenja. Zadnja anglo- egiptovska pogajanja so se razbila in sam Bog ve, kdaj se bodo zopet obnovila. Angleži imajo na podlagi pogodbe iz leta 1936 pravico ostati še tri leta na sueškem področju in zato se jim prav nič ne mudi.

Medtem postaja besedni boj med Anglijo in Egiptom vedno hujši ter je nevarnost, da se spremeni v od- krit spopad. To je bil tudi vzrok, da so angleška, ameriška in avstralska vlada svetovale svojim podani- kom, posebno ženam in otrokom, naj zapustijo Egipt. Egiptovska vla- da je sicer izjavila, da garantira za življenje vseh tujcev v Egiptu, toda vprašanje je, ali bi mogla ob izbru- hu kakih sovražnosti napram tujcem te garancije tudi držati.

Padec francoske vlade

René Mayerova vlada je doživela pretekli teden v francoski zbornici hud poraz. Pri glasovanju, ki naj bi dalo izredna finančna pooblastila in na katerega je stavil francoski ministrski predsednik vprašanje za- upnice, je glasovalo za vladni pred- log le 244 poslancev, medtem ko je glasovalo proti 328 poslancev; 54 poslancev se je glasovanja vzdržalo.

René Mayer je še isti večer podal ostavko svoje vlade, ki jo je pred- sednik republike Auriol sprejel ter pričel takoj običajna posvetovanja z nekaterimi bivšimi ministrskimi predsedniki in z voditelji raznih poli- tičnih strank.

Sedanja vladna kriza je po mne- nju političnih opazovalcev zelo res- na in je veliko vprašanje, ali jo bo mogel predsednik republike tako kmalu rešiti. Samostojni levčarski list »Combat« pravi, da je bil Mayer žrtev poslanske zbornice, ki je nezmožna držati se na višini zahtev sedanjega časa. Da bi mogli ustreči svojim volilecem, so pripravljene poslanci odobriti vsak hip nove stroš- ke, obenem pa zahtevajo varčevanje, a se takoj uprejo, ko to var- čevanje vlada predlaga.

Kar se tiče posledic te ponovne vladne krize v francoski zunanji poli- tiki, meni »New York Herald Tri- bune«, da je padla Mayerova vlada v zelo neprimernem trenutku, toda svobodni narodi se morajo taložiti s tem, da je francoska zunanja poli- tika bolj stalna kot francoske vlade. Zato upajo svobodni narodi, da bo Francija zastopana na bermudski konferenci po bistroumnem državni- ku, ki pozna potrebe svoje dežele in ostalega sveta.

PRAZNIK PRESVETE TROJICE

Iz svetega evangelija po Mateju
(Mt 28, 18-20)

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite torej in učite vse narode: krščajte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih spolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal; in glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.«

VELIKI TROEDINI BOG

Kakor povzete vsega cerkvenega leta je pred nami praznik presvete Trojice.

Ljubezen Očetova je po stoletja trajajočem adventu človeštva pripravila mater, okrašeno z vsemi najlepšimi čednostmi, da je smela nositi Odršenika sveta. Odršenik v človeški podobi je hodil pota človeških bolečin do popolne zapučenosti trpljenja in poveljčanege vstajenja. In po svojem vnebohodu je poslal Duha — Tolažnika, da ostane na svetu z njegovimi do konca sveta.

Nič ni težjega kakor govoriti o skrivnosti troedinega Boga, pred katerim angeli neprestano molijo svoj svet, svet. In za nas, ki smo kasneje prišli na svet, je skoraj nerazumljivo, da je bil kdaj čas, ko je v nedopovedljivi ljubezni božji sam Zveličar sveta po zemlji hodil, užival zemsko hrano, jokal in bil truden, kakor ljudje jokajo in se utrudijo. Sedaj, ko se je dvignil nad zemljo in nam oga je oblak vzlel izpred oči, nas prijemlje skušnjava, da bi vprašali: Gospod, kako je tam, kamor si šel? Toda nad nebesa in zvezde se ni prodrlo človeško oko ne človeško uho, ki bi dojelo kaj iz večnosti božje. Sveta, neprodinra je skrivnost presvete Trojice.

Znan je odgovor angela v otroški podobi sv. Avguštinu, ko je razmišljal skrivnost troedinega Boga. »Ti, Avguštin, hočeš neskončno morje božanstva vtakniti v svoj mali človeški razum!«

Vemo, da tudi mi ne moremo prodreti v globino te skrivnosti, pa se z vsem spoštovanjem skušamo vsaj nekoliko poglobiti vanjo. Od večnosti gleda Bog svoje lastno bistvo, ki je zanj dovolj bogato in globoko. Nič ni na zemlji ne v nebesih, kar bi bilo zanj dovolj veliko in dovolj sveto, na kar bi mislil, kakor on sam. In samo ena Beseda je, ki je velika dovolj, da dojamemo neskončnost in veličino tega spoznanja. Beseda, ki izraža večno spoznanje Boga in obenem svoje lastno bistvo, ne ostane mrtva Beseda, marveč postane božja osebnost, Očetu enaka po blaženosti, bogastvu, polnosti: SIN. »Bog od Boga, Luč ob Luči.« V Sinu spoznavamo Očca samega sebe. Si moremo misliti, da bi ta dva, ki sta v bistvu eno in spoznavata drug drugega v svoji neskončnosti in lepoti, ostala brez učinka? Že v človekovem življenju se porodi hrepenenje in želja dveh duš približati se v ljubezni druga drugi, postati eno. Pa vendar najsvetejši in najčistejši ljubezni dveh ljudi ni dano, da bi postala eno bitje. Samo neskončna ljubezen med Bogom-Očetom in Bogom-Sinom je tako močna, da ne ostane samo hrepenenje, marveč uresničenje, osebna spolnitev ljubezni med Očetom in Sinom: SVETI DUH. Ta je večna ljubezen, večna radost, večno veselje med Očetom in Sinom. V Svetem Duhu gleda Oče svojo sliko, Sina; in Sin gleda v Svetem Duhu Očeta kot svoj pravzor.

Ni nam dano, da bi tudi po najjasnejši predstavi mogli doumeti kar molijo angeli v večnosti. Samo nekaka slutnja se nam porodi v duši, kaj naj bi Bog bil in kakšen bo »gorič v nebesih. Zato ne izgovarjamo neskončno svetega božjega imena za vsako malenkost in nepremišljenost. Tako komično je včasih

videti in poslušati ljudi, ki na vero ne dajo nič, pa v trenutku melanholičnega nastrojenja govore o »ljubem Bogu« ter poudarjajo, da so oni »tudici« verni. Ta »tudici« je tako človeški in za človeka izdajalski. Kdor začne s »tudici«, je malo prodril v skrivnosti vere. Kdor je bil krščen v imenu presvete Trojice, je dolžan skrbeti za umrljivo svojo dušo. Ta bo poleg spoštovanja do Boga imel tudi spoštovanje do lastne duše, ki je ustvarjena po božji podobi.

Naši Kraljici ob desetletnici

(31. maja 1943 - 31. maja 1953)

Ali imamo Slovenci svojo kraljico? Da, imamo jo, ker smo jo svobodno izbrali in se svobodno njej posvetili. Ime ji je Marija Devica. Ona je kraljica slovenskega naroda. Postala je njegova kraljica om čas, ko je slovensko ljudstvo sprejelo blagovest evangelija pred 1300 leti. Od tedaj ji je postavilo svetišča na najlepših krajih slovenske zemlje, ji posvetilo najlepše cerkve, izpostavilo njeno podobo v vsaki slovenski hiši. Marija si je osvojila slovenska srca kakor nihče drug. Zaman so skušali Trubar in njegovi sodelavci po zgledu Martina Lutra iztrgati iz srca Slovencev češčenje Matere božje. Slovenci so od njih sprejeli knjige, toda Marijinega češčenja niso zavrgli. Slovenski narod je ostal Marijin narod.

Zbiral se je v njenih svetiščih okrog njenih podob, kakor se zbirajo otroci okrog svoje matere.

»Kaj so prinesla ta srca s seboj!
Plaho, zaupno pred teboj,
o Marija,
so razgrnila
vso domovino:
s temi srca so polja, gorice,
žito in vino,
naše dežele ponižne vase,
skrite kočice,
v njih porodnice,
v svoji revii
k tebi kličeče.
S temi srca so dvori in hlevi,
voli in krave,
in pastir in bela čreda
z mirnimi očmi te gleda
iz daljave.
Vse težave,
ves svoj znoj
plaho, zaupno so razgrnili,
vse razkrili
pred teboj.«

(Župančič, Na Bledu)

Posebno se je to zaupanje do Marije pokazalo v pretekli vojni, ko je bil ves slovenski narod bolj kot kdaj koli prej izročen stiskam in bridkostim brez mej. Tedaj je priklopelo do vrha tudi zaupanje do Marije Device. Še ni potihnila pesem iz vojnih časov

»Marija, pomagaj nam,
vojskinci čas.«

Kakor glas iz obljubljene dežele je tedaj prišla poslanica iz Fatime in z njo posvečenje brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Začel je sv. oče Pij XII. leta 1942, ko je posvetil svet Mariji, in sledili so škofje po vsem svetu. Tudi slovenski narod se je tedaj posvetil Srcu Marijinemu. Izvršil je to posvečenje ljubljanski vladika msgr. Gregorij Rožman.

Po pripravi, ki je trajala ves majnik leta 1943, se je izvršilo slovesno posvečenje zadnji dan maja 1943, potem ko so se posvetile peoedine družine, posamezni stanovji in fare.

»Bilo je poslednji dan maja leta 1943, sredi vojnih grozot in trpljenja, v krasnem žarnem nedeljskem popoldnevu. Od vseh strani ljubljanskega mesta ter okolice so se začele pomikati kmalu čez poldan proti Rakovniku dolge procesije v resnični zbranosti, ki je razodevala notranjo skrušenost in pokoro; moč trpljenja, krvi in solza nas je tega naučila. To ni bil ne vnanji nastop, tudi ne le pesniška pobožnih ženic; takrat se je zbralo za križem in romalo k Mariji res vse meščanstvo in ljudstvo iz najrazličnejših slojev in vseh prepričan, da v imenu slovenskega naroda prizna pred Bogom svojo krivdo in po usmiljeni Materi

Zato pa je vsak človek v nekem pogledu tudi odsev božje podobe. Otrok božji si, v čigar duši Bog želi vedno bolj in bolj spoznavati in ljubiti svojo podobo, podobno oni ljubezni, ki ga povezuje s Sinom.

V skrivnosti te ljubezni je moč tvoje življenja. Komur je ljubezen težka, odpuščenje nemogoče, žrtvovanje in odpoved nekaj nezaljšane in boj skoro brezupen, naj se spomni, da biva ljubezen, ki izhaja od vekomaj in traja vso večnost. Ljubezen, ki bo vse k sebi vzela in nobenega ne pozablja, ki ima dobro voljo vedno vzeti nase breme svojega življenja in ga vsak dan začeti v svetem znamenju in imenu presvete Trojice: V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.

V tem je življenje po presveti Trojici.

na Slavnostnem odru, je vse prešnil z radostjo, z zaupanjem in navdušenjem. Ljubljanski škof Gregorij Rožman je kakor naš Mojzes spregovoril svojemu ljudstvu, da mu vlije poguma in zaupanja v pomoč od zgoraj. Začno se pete litanije M.B. in trideset tisoč duš odgovarja kakor eden: »Prosi za nas.« Z iskrenim prepričanjem odmolimo obljubo in posvetitev:

»V času, ko se posvečujemo Tvojemu brezmadežnemu Srcu slovesno izjavljamo: Gospodovih dni ne bomo skrunili...»

Bogokletna beseda ne bo več prišla iz naših ust...

Zahtevam nespodobne mode se ne bomo vdajali...

Zakonsko in družinsko življenje bomo živeli tako, kakor Bog hoče...

Molili bomo vsak dan rožni vence, zlasti po naših družinah...

Zadoščevali bomo tudi zanaprej Jezusovemu in Tvojemu Srcu s pobožnostjo prvih petkov in prvih sobot...»

Zarji, lepo obetajoči krščansko prenovitev slovenskega naroda pod okriljem Marijinim, so sledili dnevi težkega mraka, ki je legel na slovensko domovino. Brezboštvo je razprostrlo svoja krila nad vsem narodom. Samo majhen košček na robu je še ostal, kjer se danes smemo nemoteno spominjati teh velikih dni, ko se je naše ljudstvo posvetilo brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Toda neomajna zvestoba slovenskega ljudstva Mariji bo prenesla tudi to preizkušnjo. Minili bodo mrakovi in zopet bo nemoteno zavladala na nebu našega ljudstva Žena s soncem obdana, Brezmadežna Kraljica Slovencev.

ODGOVOR »DELU«

Tista revščina, ki se imenuje »Delo«, je v zadnji številki z dne 16. maja prinesla silovit napad na naš »Kat. glas« in na prevzisenega škofa ljubljanskega dr. Gregorija Rožmana.

Verjetno se kdo čudi, kako da smo mogli zapisati gornji stavek v tako ostrem tonu. Prvi dve besedi iz zgornjega stavka nista iz našega slovarja, ampak iz komunističnega. S tema besedama se začneja komunistični napad na naš list, s tema besedama pišemo naš odgovor, le da lahko po petletnem dokazu povemo se kaj več in sicer: tista stoodstotna revščina, ki se imenuje »Delo! Resnično, prava pravcata revščina in siročina, ki je že skozi pet let sramota slovenskega časopisja in javnega poročanja. Pa se povrtno k napadu.

Neki podpisani »Partizani« se silovito huduje nad nesramnostjo našega lista, ki je dne 7. maja objavil odlični članek ljubljanskega škofa pod naslovom »Vera in vražec«. V tem članku priznani pisatelj škof Gregorij s sebi lastno dobroto in široko razgledanostjo razpravlja o veri in neveri, o vražah kakor imenuje Titov komunizem verske obrede. Zanimivo je to, da v škofevem članku ni niti besedice o komunističnem brezboštvu, ampak se članek nanaša le na izjave jugoslovanskih komunistov o neveri, o vražah. Kako je sedaj to, da zakriči »Delo«, če se napiše resnica o Titovem brezboštvu? Ali malika Stalin in Tito držita zopet skupaj? Da, v preganjanju in zasramovanju svete vere sta Tito in Stalin vedno nerazdružna prijatelja! Obama je naša sveta vera opij za ljudstvo! In zato zakričita oba in naenkrat, ko se zasliši celo na Primorskem odločna beseda slovenskemu narodu najbolj zvestega voditelja in pastirja. In to je naša prva ugotovitev!

»Delo« prinaša članek svojega »Partizana« kar na prvi strani. Možak pravi, da jim je zavrela kri, ko so čitali pod našim uvodnikom podpis škofa Rožmana. Zelo nas preseneča, da naše uvodnike berejo celo partizani. Če se spravijo nad take globoke in resne članke, potem je tista revščina »Kat. glas« le vse nekaj drugega in pomen v nekamunističnem svetu bogastvo, ponos in čast. In to je nam primorskim katoličanom in vsem objektivnim opazovalcem naš katoliški tednik! To je naša druga ugotovitev!

Škof Rožman — vojni zločinec, to je

jedro najnovejšega napada na odličnega cerkvenega kneza, prevzisenega škofa ljubljanskega dr. Gregorija Rožmana. Njegov greh je v tem, ker se je postavil po robu brezbožnemu komunizmu in je potegnil krinko z obraza že ob rojstvu zlagane in krvave osovobodilne fronte.

Ker vidimo, da so si obojni komunisti v sovrastvu do vere pravi tovariši, zato vabimo »Delo«, naj prsi v Ljubljani za neštivilne dokumente, ki dokazujejo, kaj je naredil napadeni škof za svoj narod med laško in nemško okupacijo. V škofijijski palači, kjer so komunisti že nekaj vse preiskali, so našli tudi kopije mnogih pritožb in poročil o fašističnih zločinih nad slovenskim narodom. Ta poročila je ljubljanski škof redno pošiljal svetemu očetu v Rim in se na vse načine trudil, da se ustavi fašistični bes nad Slovenci! Isti škof je z lastnim podpisom in posredovanjem rešil iz fašističnih taborišč veliko število rojakov in med temi so bili tudi komunisti.

Tu naše dokaze ustavimo, ker so našim praviim bralcem nepotrebni, komunisti pa tako ne verjamete, kakor niste verjeli, da je pokojni duhovnik dr. Erlich rešil iz dunajske ječe komunistični Kidriča in tega je dal pozneje isti Kidrič ubiti. Mi katoličani smo globoko prepričani, da bo gotovo prišel čas — in leto 1960 ni končno tako daleč! — ko bodo ostali za vse čase vojni zločinci in slovenski krvniki tisti, ki so v resnici bili! Če bo vsemogočnemu Bogu ugajalo, se bo še ljubljanski škof Rožman slovesno vračal skozi Trst v svojo škofijo, a vi, njegovi obrekovalci, pa se boste takrat sramovali svoje rdeče ovrtnice kakor se danes sramujete svoje včerajšnje črne srajce!

Leta 1950 sem videl na lastne oči v Rimu, kako so se stotine naših primorskih romarjev zgrinjale okrog škofa Gregorija Rožmana. Tam bi lahko videl tudi dopisnik »Delo«, kaj misli o tem slovenskem škofu — junaku primorsko ljudstvo!

Uredništvo »Kat. glas« pa tržaški bralci vljudno prosimo, naj povabi škofa Rožmana za svojega stalnega dopisnika. Naš časopis bo s sodelovanjem tako odličnega ljudskega pisatelja in škofa veliko pridobil. Mnenja smo, da sta časopis in pisatelj, ki jih napada revščina »Delo«, na pravi poti!

Tržačan

Iz življenja Cerkve

Kraljice lepote

volijo posvetnjaki. To ni nič drugega kot razkazovanje poltenosti. Taka odlika je seveda brez zasluge. Temu nasproti so v New Yorku izvolili »katoliško mater« za leto 1953. Na seji Posebnega narodnega ameriškega katoliškega združenja so to čast prisodili Ani Mariji Kirn Hoffer. Od šestih

njenih otrok so trije sinovi duhovniki, dve hčeri pa redovnici. Pri vzgoji je mati imela pač več zasluge kot pa kaka lepota pri svojem lepoticenju.

Dve sto sedemindeset

bivših vojakov je dosedaj v Združenih državah stopilo v duhovski oz. redovni stan, tako poroča Misijonska krizarska voj-

ska katoliških dijakov ZDA. — Čudovita so pota božja. Jezus je rekel Nikodemu, ko ga je bil pomoči obiskal: »Veter veje, kjer hoče, in njegov glas slišiš, pa ne veš, odkod prihaja in kam gre; tako je z vsakim, ki je rojen iz Duha.« — Smo v kvartnem tednu, ki je posvečen tudi molitvi za dobre duhovnike. Zetev je velika, delavcev je malo. Molimo! Jezus sam nas opominja: »Prosite Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev.« Torej je jasno, da so duhovski poklici predvsem sad molitve.

Vsem je znana

francoska junakinja sv. Ivana Arška, ki je rešila domovino pred sovražnikom. Letos je za njen praznik naslovil pariški nadškof, kardinal Feltin, posebno pismo na svoje vernike, naj praznik proučijo na krščanski način; organizirajo naj nočne molitvene ure; še posebej naj župniki zberejo okrog oltarjev mladino, da bo po zgledu sv. Ivane živela in se pripravljala za boj in zmago sv. vere. — Glej, kako je francoska mladina lahko narodna in obenem sv. veri in Cerkvi zvesta. Vlada v tem ne vidi nevarnosti za obstoj države.

Duhovna oporoka

škofa Byrna, apostolskega delegata na Koreji, ko je umiral v korejskem komunističnem zaporu, in jo je naslovil na vernike: »Poleg milosti, da sem postal duhovnik, je pravica, da smem trpeti za Kristusa z vami, ena največjih dobrin mojega življenja.« Mons. Quislan je umrlega pokopal ob reki Yalu, 100 metrov proč od taborišča. — Jezus je rekel: »Ne hojite se tistih, ki umore telo« — to velja za preganjane in mučene; — »hojite se marveč tistega, ki more dušo in telo pogubiti v peklu« — to velja za komuniste.

Ne gre

po načrtu poljskih komunistov. Tri leta je namreč, odkar je podpisan modus vivendi, nekaj »za silo sporazume« med poljskimi škofi in komunistično poljsko vlado. Ob tej priliki so, seveda po želji vlade, imeli vladi naklonjeni duhovniki sestanek v Poznaniu. Iz štirih škofij: Poznanja, Gnjezna, Vlodslava in Gorzova je prišlo vsega skup le petintrideset duhovnikov. Vsekakor premalo. Zato je vlada zvišala v poročilu število duhovnikov na 50. Pa tudi to je še premajhno število, ali ne?

Filma o fatimski Materi božji

Tudi film je začel širiti slavo fatimske Matere božje. Sedaj imamo kar dva filma o Fatimi. Najprej so leta 1951 izdelali špansko-italijanski film z naslovom »Fatimska skrivnost«, letos pa so se postavili Amerikanci z velikim barvanim filmom pod naslovom: »Naša Gospa iz Fatime«. Kakor je drugi film zelo veličasten in presenetljiv, a vedno zgodovinski, tako je prvi film fatimsko preprost, čudovito človeški in zato še bolj prepričljiv.

V Trstu so že štiri dvorane predvajale te filme. Prav tako so jih videli v Miljah in v Gorici. Tudi na Opčinah, v Borštu, v Mačkovičah in v Dolini so že predvajali film o fatimski skrivnosti. Če bo sreča mila, ga bodo kmalu videli tudi v drugih tržaških vaseh. Katoličani take verske filme vedno podpiramo in si jih radi ogledamo! Tako tudi najlaže dopovemo filmskim gospodarjem, česa si želimo in kaj nam ugaja.

Sovjeti proti konferenci treh

Zadnje nedeljo je moskovska »Pravda« objavila važen članek, v katerem je zavzela stališče do napovedanih konferenc. V tem članku odoobra glasilo sovjetske komunistične partije Churchillov predlog o sestanku »velikih«, obenem pa kritizira predhodni sestanek na Bermudih, na katerem naj bi se zapadne velesile zedinile glede svojega nastopa napram Sovjetski zvezi. »Pravda« pravi, da se Sovjetska zveza ne more udeležiti sestanka »velikih«, na katerem ne nastopijo zapadni zavezniki z naprej določenimi zahtevami.

Članek razpravlja tudi o drugih svetovnih vprašanjih. O Nemčiji pravi, da njena razdelitev na dva dela ogroža mir v Evropi, zato zahteva tako mirovno pogodbo, ki bo ustvarila združeno, demokratično in miroljubno Nemčijo.

Iz vsega tega sledi, da je upanje nekaterih zapadnih državnikov, da bi bilo mogoče priti do sporazuma s Sovjetsko zvezo, brez vsake resne podlage. Čim prej si bodo izbili ti ljudje te utvare iz glave, tem bolje bo za zapadni svobodni svet. Vse drugo je zguba časa.

„PRIVILEGIRANOST“

K vsem krivicam, ki jih je deležna slovenska šola na Trzaskem, se pridruži še največja: da jo namreč takorekoč v zasmeh demokristjanski tržaski veljaki napadajo v tržaskem občinskem svetu in v časopisu kot privilegirano. Neverjetno, kako daleč lahko zapelje šovinizem. Celo tako daleč, da jih zapusti razsodnost in da pozabijo na svojo odgovornost.

Tako vedo ti veljaki povedati, da ima slovenska šola na Trzaskem sorazmerno več prostorov kot italijanska. Nimamo na vpogled uradnih statistik, poznamo le dejstva in nekaj teh nastajenja:

Sole v ulici Lazzaretto Vecchio imajo 12 učilnic za 596 učencev, srednje šole v ulici Scuole Nuove 12 učilnic za 588 učencev, industrijska šola v Rojano 7 učilnic za 419 učencev. V prvem primeru odpade na učilnico 50 učencev, v drugem 48 in v tretjem 60.

Gospod načelnik Prosvetnega urada, kljub temu, da mu slovenske šole vzamejo največ delovnega časa, ne najde besed, da bi zaprl usta raznim gg. Sciolis-em, ki vedo povedati, da odpade na slovenski šoli na razred 17 učencev, na italijanski pa 22. Koliko odgovarja število 17 dejanskemu številu, ki odpade na razred na slovenskih

šolah, je razvidno iz navedenih primerov. Glede števila 22 pa bi omenili le to, da se g. Sciolis gotovo ni zmotil v svojo škodo. Verjetno se g. načelnik Prosvetnega urada tudi ne spomni, da bi iskal vzrokov, zakaj slovenske šole še vedno nimajo primeren in zadostnih prostorov. In vendar je že 5 let tega, odkar je ZVU nakazala prvih 90 milijonov lir za gradnjo slovenske šole pri Sv. Ivanu. Ta šola je v gradnji že več kot tri leta in še ni končana. Kdo je tisti, ki gradnjo te šole tako zavlačuje? Kakšen je namen tega zavlačevanja?

Namen je lahko samo eden: čim pozneje, tem težje bo uspevala slovenska šola. Morda ima pa to zavlačevanje še dalekosežnejši namen, namreč ta, da bo takrat, ko bo šola dograjena, morda že pozabljeno, komu je bila namenjena. Kajti zavezniki častnik, ki je nakazal denar za gradbo omenjene šole, je odšel. Njegov naslednik bi ugnil še vedeti, da je šolsko poslopje pri Sv. Ivanu namenjeno slovenskim šolam. Zato se mora verjetno gradnja te šole zavleči vsaj tako dolgo, da odide še ta. Potem ne bo namreč človeka, ki bi mogel dokazati, da je bilo to poslopje namenjeno slovenskim šolam in ga bo tedaj lahko porabili v druge namene.

pri uradni mirovni pogodbi in zahtevamo, da se izvrši!

Sedaj se zopet pripravlja teren za novo mirovno pogodbo z Avstrijo. Človek se vprašuje, čemu izgubljate čas in denar z novimi pogodbami, ko pa starih ne držite in jih ne uresničite! Naj se po De Gasperijem napovedovanju v Vitt. Veneto zgodi s Trstom karkoli, resnica je in ostane vedno ena: Trst ni bil nikoli italijanski in ga zato Italija ne more zahtevati. Če ga bo pa kakorkoli vzela, bo pa morala tatvino povrniti in storjeno škodo poravnati!

Jugoslovanskih socialistov ne marajo

Lansko leto niso hoteli sprejeti v Mednarodno konfederacijo svobodnih delavskih zvez jugoslovanskih sindikatov, češ da niso demokratični, temveč totalitarai. Letos je pretekli mesec april zboroval v Parizu glavni svet socialistične internacionale, ki je med drugim sklepal tudi o odnosih te zveze do jugoslovanskih komunistov. Večina strank članic je odklonila vsak formalni stik med Internaciano in Zvezo komunistov Jugoslavije, vendar ni bila proti temu, da posamezne stranke vzdržujejo privatne stike z Jugoslavo. Proti sprejemu pa so bile stranke zato, ker smatrajo, da Titov socializem ni demokratičen, temveč totalitaran. Celo španski socialisti v begunstvu, s katerimi so se v španski državljanski vojni borili z ramo ob rami tudi jugoslovanski španski boreci (Bebler, Maček, Rozman itd.), so se izrekli proti sprejemu (KT, št. 117).

Katoličan v angleškem zunanjem ministrstvu

Kot razberemo iz KT, št. 117, je bil imenovan za stalnega podtajnika v angleškem zunanjem ministrstvu Sir Ivonne Kirkpatrick, dosedanjí visoki komisar v Zapadni Nemčiji. To imenovanje je presenetljivo zato, ker je novi podtajnik odločen katoličan, dočim je o Edenu znano, da nima posebnih simpatij do religije, najmanj pa do katoliške. Stalni državni podtajnik je najbolje poučena oseba v zunanjem ministrstvu in prvi svetovalec ministra. Upati je, da bo novi podtajnik, ki je zelo spoštovan med britanskimi katoličani, znal prav svetovati g. Edenu tudi v odnosih do jugoslovanske diktature.

Koliko je Slovencev

V Beogradu so objavili prve podatke iz zadnjega ljudskega štetja. Predvsem so do sedaj javili število prebivalstva posameznih republik in cele države. Iz tega vzemo, da so v Sloveniji našli 1.462.991 prebivalcev. Od zadnjega štetja (leta 1948) so našli 71 tisoč Slovencev več. Dognali so tudi, da še vedno rastejo mesta sorazmerno dosti bolj nego dežela. Tako ima sedaj Ljubljana 135.582 prebivalcev (14 tisoč več); Maribor skoro 76 tisoč, Celje 25.500, Kranj skoro 18 tisoč in Jesenice 16. tisoč. Največje mesto v Jugoslaviji je Beograd, ki je narastel od 389 tisoč na 469 tisoč. Cela Jugoslavija pa šteje 16 milijonov 927 tisoč prebivalcev.

V NEDELJO, DNE 31. MAJA OB 9.30 BO GOVORIL PRI RADIJSKI ODDAJI »VERA IN NAŠ ČAS« G. DR. LOJZE SKERL, PROFESOR V TRZASKEM BOGOSLOVJU, O TEMI: KAKO JE NASTAL PRAZNIK SV. REŠNJEGA TELESA.

GOSPODARSTVO

Živali in žejna

Če telo čuti, da potrebuje vode, govori mo o žeji.

Občutek žeje je mučen, neznošljiv. Lahko se sorazmerno lahko prenaša in se tudi navadi na njo, če je na razpolago dovolj vode. Dolgotrajne žeje pa ni mogoče prenesti. Če dobiva telo samo suho hrano in če izgublja vodo vsled zunanje vročine, nastane neznošno in strašno trpljenje in zamore po dveh treh dneh nastopiti že smrt. — Računajo, da ni več mogoče življenje, če telo izgubi samo 10% vode, ki tvori sestavni del telesa.

Živalsko telo je zato tako občutljivo glede vode, ker zavisi od te vse presnavljanje in ker si žival ne more oskrbeti v telesu zalog vode za hude čase, tako kot si nopravi zalogo hrane v obliki maščob, sladkorjev in drugih snovi, ki se izrabijo, če lakota traja več časa.

Pomen vode za telo je razviden iz naslednjega:

Voda je bistveni sestavni del krvi in sokrvice. Nujno je potrebna za prenašanje potrebnih snovi za zgradnjo okostja, še bolj pa za tvorbo mišičevja — mesa ter za odnašanje onih snovi, ki jih mišičevje izloča. Vsa prehrana se mora v tekočini raztopiti. Zleze izločajo svoja velevažna kvasila v tekoči obliki. Ena temeljnih nalog vode je tudi, da urejuje telesno toploto: če voda manjka, se dvigne telesna toplota in kri se zgosti. Med hudo vročino ne bo živine zadela sončarica, če žival večkrat popije po nekoliko vode, ki vzdržuje normalni krvni obtok in znižata telesno toploto.

Telo neprestano izgublja vodo: Že s samim dihanjem s pljučni nastane velika izguba. Tej se pridruži dihanje in izhlapevanje kože, izločanje znoja, dojanje mleka, izločanje seča, iztrebkov, itd.

Vso to izgubo krije telo na različne načine: Gotov del vsake krme se spremeni pri prebavi v tekočino, v vodo; vsaka krma vsebuje več ali manj vode, posebno mnogo sveža krma. V kolikor telo ne more dobiti iz teh dveh virov dovolj vode, jo mora dobiti od zunaj v obliki napojev ali napajanja. Če dobiva žival suho krmo potrebuje nujno več vode, kot če dobiva svežo.

Od naših domačih živali potrebujejo največ vode prašiči in govedo; od slednjih pravičijo krave mlekarice, kar je umljivo; volji potrebujejo manj vode. Z malo vode se zadovoljujejo konji, še z manj pa osli in mežli. Sorazmerno malo vode rabijo koze in ovce.

Mlade živali potrebujejo sorazmerno več vode kot stare.

Najbolje je za živali, če pijejo po mili volji, kadar se jim zljubi in kolikor hočejo. To možnost ima živina v moderno ureje-

nih hlevih z avtomatičnimi napajalniki. Drugače pa mora živinorejce paziti, da imajo živali dovolj vode, posebno v vročih dneh in če ne dobivajo sveže krme. Žival naj pije, kolikor se ji ljubi. Voda pa ne sme biti prehladna in ne prevroča. Najboljša je pri 18-25 stopinjah.

Cene danes in pred 50 leti

Če hočemo primerjati današnje cene z onimi pred 50 leti, moramo vzeti v poštev razvrednotenje, ki je nastalo pri denarju v tem času. Za eno liro pred 50 leti bi morali dati 266 današnjih. Če vzamemo za podlago navedeni ključ, potem bi morali dati za kg kruha pred 50 leti 97 današnjih lir, l. 1951 pa je stal 96 lir. Torej je tu razlika v ceni majhna. Drugače pa je z nekaterimi drugimi cenami:

	pred 50 leti	1951
1 kg mesa	351	869
liter mleka	69	70
kg sladkorja	403	264
liter vina	128	97
m ³ gor. plina	40	29.30
kw elektrike	92.50	35.75
dnina kmečk. delavca	422	162
dnina industr. delavca	655	1139

Iz navedenih števil sledi, da se je najbolj podražilo meso, ki ima danes več kot dvojno ceno. Celo so se zvišali delavski prejemki, ki tudi danes niso zadovoljivi, a pred 50 leti so bili naravnost sramotno nizki. Znatno je danes bolj po ceni sladkor kakor tudi gorilni plin in električna sila. Cena mleka je ostala skoraj neizpremenjena.

Krompir iz Amerike

Letos gojijo v Italiji (južno Tirolsko, Fucino in Sila) velike množine ameriškega krompirja. Če se bo obnesel, bodo porabili ves krompir za seme.

Vinogradništvo v Argentini

se vedno bolj širi in je v zadnjih 5 letih zaseglo novih 8.000 ha. Pridelek vina je znašal l. 1950 nad 12,5 milijonov hl. Argentina že prodaja svoje vino tudi v Evropo. Vina so sorazmerno močna (okoli 13° Maliganda) s sorazmerno malo kisline. Vinogradništvo je v Argentini v glavnem osredotočeno v ozemlju (Mendoza), kjer pade malo dežja in zato vinograde namakajo. — Gojijo pa trto skoraj izključno v velikih plantažah — kilometre dolgi in široki vinogradi — in temu sorazmerne so tudi vinarske kleti. Klet za 100.000 hl je sorazmerno majhna, saj imajo kleti za preko 500.000 hl.

Odgovorni urednik: Stanko Stanic
Tiska tiskarna Bačin v Gorici

KAJ JE RESNICA

Trst, 24. maja 1953

V teh dneh sta mi prišla v roke oba trzaska katoliška tednika. Oba pišeta na uvodnem mestu o diktatorju Titu in njegovem zadnjem govoru v Slavonkem Brodu. Eden Tita radi tega jasnega nastopa kar zelo pohvali, drugi pa ga silovito napada. Kako je torej sedaj? V katoliških časopisih bi človek pričakoval o vsaki načelni stvari isto mnenje, skratka resnico! Mislimo, da vprašanje Trsta tudi ni taka malenkost, da bi se lahko katoliški časopisi oklepali dvojnega mnenja in vsak po svoje krojili resnico. Sedaj poizkusimo trezno pogledati, kje je resnica v teh dveh časopisih.

Jugoslovanski samozvani predsednik Tito je v Slavonkem Brodu slovesno povedal, da De Gasperi ne bo nikoli dobil Trsta, če bo to od Tita odvisno. Izjavil je tudi, da je Jugoslavija za STO po mirovni pogodbi ali za dvolastništvo (condominium) ali končno tudi za etnično črto, toda tako kakor v resnici je in ne tako kot o njej sanja rimski imperializem. Etnična črta pa je po Titovem in tudi našem mnenju taka, da bo nova državna meja na eni strani v Šklednju, na drugi strani pa v Barkovljah in De Gasperi se bo s čolnom vozil v Trst in Koper.

Radi tega zelo treznega in življenjskega gledanja je eden katoliški časopis kar v naslovju poudaril, da ima Tito tokrat prav, kar pomeni, da se je doslej navadno motil, sedaj pa je le pravo zadel in povedal Rimu kot mislimo vsi Slovenci. Drugi katoliški časopis pa je planil pokonec in radi tega govora v Slavonkem Brodu preiskuje marsičaj Titu srce in obisti. Pri tem rabi zelo nadute besede, ki jih v katoliškem časopisu ne bi pričakovali. Ponovimo v dokaz samo eno evetko: v Titu leži zastrupljena usedlina tisočletne aziatske kulture. Take in podobne fraze smo brali sedaj le v kominformističnem časopisu. Pa pustimo cepetanje otrok in se ustavimo ob stvari:

Tito je v svojih govorih zlasti proti Italiji zelo trd, napadalen, včasih celo grob,

pač pravi komunist. De Gasperi pa je v svojih govorih zelo zmerečen, preračunan, takten, pač pravi politik. Toda Tito v svojih govorih ne zahteva Trsta za Jugoslavijo, De Gasperi pa kar naprej ropota, da mora za vsako ceno Trst nazaj k Italiji. Kateri od teh dveh mož je sedaj v tej stvari bolj pravičen? Trst do leta 1918 ni bil nikoli italijanski, sedaj po padcu fašizma pa mora po De Gasperijevi moraliki zopet postati italijanski. Nam se brez vsega daljšega modrovanja le zdi, da ima Tito zelo prav, ker kriči nad tatovi, ki se bližajo tuj lastnini. De Gasperijevo postopanje in poželenje po tuji lastnini je proti sedmi in deseti božji zapovedi. Ali ni smešno, da komunisti kričijo proti katoličanom, da se ne sme krasti?!

Po teh stavkih spozna vsakdo, da so na napačni poti poleg De Gasperija tudi vsi tisti še tako priznani katoliški časopisi, ki De Gasperija v njegovem poželenju po tuji lastnini podpirajo. Titov komunizem ne opraviči nobenega katoličana, da bi smel grešiti proti bratski ljubezni, proti pravičnosti in proti izrecni božji zapovedi. Tito je v Slavonkem Brodu povedal pristno resnico in prijatelji resnice bi morali to sprejeti, čeprav jim osebno ne ugaja. Ker tega niso storili, zato smo jim dolžni mi povedati in jih bratsko opomniti, da je za katoličane resnica po vsem svetu samo ena!

Teh stavkov ne pišemo zato, ker smo s Titom glede Trsta enega mnenja, ampak v prvi vrsti zato, da opozorimo na enotnost krščanskega nauka v vsaki stvari. Ker tega našim Tržčanom Italijanom nihče v javnosti ne pove, zato smo to storili mi, saj tudi Eskim lahko da bratski opomin Amerikaneu, če zatira Zamorca.

Končno pa naj vedo vsi rimski pohlepneži, da Suez, Sudan, Kenija, Somalija itd. niso tako daleč, da ne bi mali Slovenci vedeli, koliko je danes ura na svetu! Vsi podjarmljeni narodi se na vse načine osvobojujejo in mi tu na svoji zemlji bi morali priti prav sedaj in to sredi Evrope (!) pod nadoblast močnejšega. Odločno vztrajamo

nilo pod bremenom, marveč možje, ki so z žarečim obrazom in v največji sreči doprinesli žrtev. Z odličnim pogledom je sleherni izmed njih zrl generalnega prednika patra Roucheouza in k vsaki izmed treh svetih zaobljub odločno izjavil: »Da!«

Da! Uboštvo. Ti možje so se prostovoljno odrekli bogastvu sveta in hočejo postati podobni asiškemu Ubožu.

Da! Cisto. Vsako telo bodi čista božja posoda. Vsako srčno vlakno pripravljeno za deviško službo.

Da! Pokorščina. To je pritrđilo k zastavi, to je pritrđilo k skupnosti. Ta »Da!« sklene vrste v močno in nepremagljivo vojsko. Osebná volja se ne zlomi, ampak ojekleni in postane klena moč, ki temelji v skupnosti.

Trojni »Da!« je trojni udar s klavirnim, ki kuje srca za trdo in pogumno vojaško službo v častni straži najvišjega Kralja.

A v Redu najsvetejših Sre so bile slovenske zaobljube še več. To je bilo posvečenje za trpljenje in smrt. Nekaj posebnega se je zgodilo na oltarnih stopnicah.

Novinci so se vrgli na tla. Nad njimi so razgrnili velik mrtvaški prt, s kakršnim pokrijejo kredo pri slovenski zadušnici.

Treso se je segel poročevalec Henry Crayon po svinčniku. To je bila torej tista velika senzacija, zaradi katere bo Parizu zastal dih. To bodo napisali v reklamnih črkah! »Možje pod mrtvaškim prtom! Živi pokopani! Vonj po trohnohi v samostanski cerkvi! Zadušnica nad lepoto in mladostjo!«

To so naslovi. To je groza, ki domuje za samostanskimi zidovi. To je senzacija, ki jo išče Pariz in šef lista »Paris Nuite. O tem bo lahko napisal cele stolpce žalostink o mladi moči, ki se tukaj lomi, o plazeči se smrti za samostanskimi zidovi, ki kosi evet Francije. V največjem zanosu in v dobro plačanih vrstah bo pisal o duhovnem suženjstvu in o junaskem duhu, v katerem veliki narod vzgaja svoje sinove.

Vrli poročevalec Henry Crayon je v duhu že gledal, kako ga vsemogočni gospod šef lista »Paris Nuite s priznanjem treplje po rami in ga imenuje najspodobnejšega francoskega novinarja.

Medtem so se novinci dvignili. Stopili so pred generalnega prednika, ki je visoko vzravnal govoril pred oltarjem. V njegovem glasu je ležala moč in veselje in ve-

lika ljubezen. Govoril je o žrtvi, katero so doprinesli v tej uri, o veličini in vrednosti redovnih zaobljub, o prostovoljni predanosti, ki jo Bog nagradi z vsem bogastvom svoje milosti. Nato je generalni prednik nadaljeval in iz njegovih besed je zvenela globoka ginjenost.

»Bratje moji! S svojim telesom ste se dotaknili tal te cerkve, tega svetega kraja, kjer spijo mučenci; zemlje v kateri počiva naš oče. Vrgli ste se na tla, na te svete grobove. Nato so vas pokrili z mrtvaškim prtom. Na grobovih mučencev ste prejeli posvečenje za življenje in smrt.

Pred nami stoji privid. Pred stoletji so prinesli v to cerkev ljudi — gubavec, katere je Bog blagoslovil z največjim trpljenjem — in jih položil na oltarne stopnice. Nato so jih pokrili s črnim prtom, jih posvetili za trpljenje in blagoslovili za težko pot, po kateri so morali oditi iz občestva živih v samoto umirajočih. Na tem svetem kraju so jih blagoslovili za trpljenje in hrabro smrt.

Iste posvetilne besede narekuje naš oče Jožef Coudrin svojim otrokom. Mož, ki je prehodil Francijo v seni krvavega odra, ki je vsak dan tvegal svoje življenje za

Kristusa in brate, mož, ki je preziral smrt, je hotel tudi iz duš svojih učencev izgnati ves strah. Želel je, da brez strahu zro smrti v oči, da je v njih sreih pripravljenost za žrtve in trpljenje.

Zato, bratje moji, so vas pokrili z mrtvaškim prtom, da se otresete vse bojazljivosti in slabosti, vse groze in strahu in da vstanete v novo življenje v moči in milosti božji, v življenje, ki je vsak čas pripravljeno žrtvovati samo sebe. To je pravo, svobodno življenje otrok božjih.

Bratje, vem, da vam ni zastoj dano posvečenje za trpljenje. V tej uri vas v duhu gledam, kako stopate v samoto po težki poti trpljenja v grenko smrt! Bratje, vzemite s seboj na pot moč, ki vam jo je podelila ta sveta ura! Pojdite po poti v moč svojega, za vsako žrtve pripravljene srca. Kajti v žrtvi leži največja moč, pa tudi največje življenje.

Iz vsega srca bom prosil za vas v tej uri vaše žrtve, božjega blagoslova, moči in ognja in viharja nebeške milosti.

In mir Gospodov bodi vedno z vami! Amen!«

Zabučale so orgle in srca so vztrepetala. Te Deum je mogočno zadonel v nebo, da

WILHELM HÜNERMANN:

19

Oče Damijan

»Rekla je, da so danes v samostanu na cesti Piepus zaobljube redovnikov. Bratrance vaše prijateljice je tudi zraven.«

»No torej! Pojdite k bratom na cesto Piepus. Po zgodbah iz samostanov z njihovimi strašnimi, romantičnimi zadevami danes spet zelo povprašujejo. Mora biti prav velika reč! Torej napravite iz tega senzacijo.«

Tako je šel v jutru sedmega oktobra Henry Crayon, lovec na senzacije, po megleh pariških ulicah v samostan presvetih Sre k redovniškim obljubam in si nimogrede zabeleževal torname in orgijske tajfune za poročilo o plesu... Samostansko kapelo na cesti Piepus je razsvetljal sij mnogih sveč. Prišla je ura posvečenja.

Kakor vojaki so novinci izpovedali svojo prisego. Odločna volja je izklesala trde in moške poteze na mladih obrazih, vendar je ležal blesk na vsakem čelu. To niso bili ljudje, ki so prisiljeno in zlomljeno klo-

Z G O R I Š K E G A

Priveditev slov. višje srednje šole v Gorici

Na binkoštno nedeljo so slov. višje srednje šole v Gorici imele svojo zaključno prireditev. To je, hvala Bogu, tradicija, ki jo naše srednje šole še vedno drže in to sebi v čast in nam v veselje. Letos smo bili z njihovim nastopom še posebno veseli, ker smo opazili, da lepo napredujejo bodisi pevski zbori kot igralci. Prireditev je namreč obsegala dva ločena dela.

V prvem je nastopil pevski zbor z učiteljskega pod vodstvom svojega profesorja M. Fileja. Izbral si je pet pesmi: Adamič: Kazen; Narodna: Sreč je žalostno; Filej: Pastirica Jerica; isti: Pomladna; Venturini: Zdravljica, katere je vse razen prve izvajal z veliko preciznostjo in dovršenostjo. Posebno je ugajala Pastirica Jerica, za naše občinstvo povsem nova. Zbor, ki so ga sestavljali sami učiteljski, je pokazal, da zna slediti svojemu dirigentu in peti z občutkom, čeprav razpolaga le z mladimi in še ne dovolj izsolanimi glasovi. Občinstvo je lepo petje po zasluženju nagradilo s svojim odobravanjem.

Prvemu delu je bil odmerjen bolj omejen čas zato, ker glavna teža prireditev je bila na igri, ki je sledila. To pot so se združili igralci iz vseh višjih srednjih šol od gimnazije in liceja do učiteljskega v skupni igri VERA in NEVERA, ki jo je napisal slovenski dramatik Anton Leskovec. Ker sta drama in njen pisatelj našemu občinstvu skoraj neznan in zlasti zato, ker je drama za razumevanje precej težka, je pred igro napovedovalec zelo posrečeno pripravil gledalce nanjo s kratko vsebino.

Dramatik Anton Leskovec nam v dramati »Vera in nevera« odkriva skrite verske globine večkrat navidezne nevernosti. Povsod sega v živa sodobna vprašanja in osebe so sami zapleteni značaji. Vsa Leskovecova dela so na zunaj trda in stisnjena; v razvoju slovenske dramatike so važen korak naprej in pričajo, da je bil A. Leskovec velik talent.

Vsebinsko predvajanje drame »Vera in nevera« nam napove že Lavdon sam, ki je v dramati osrednja osebnost, v pogovoru z Dizmo: »Sakrabska stvar! V gori se utrga skala, pomandra moj vrt, mojo bajto, se ustavi pred znamenjem — da, Lavdon, zidaj cerkev!«

Soseska vidi v tem čudež ter zahteva odstop sveta, da bi lahko zidali cerkev. V vasi nastane razdor. Navidezno verni ljudje, kakor grabežljiva gostilničarka Dagarinka, ki vidi v tem korist zase, nastopijo proti Lavdonu, ki neče odstopiti sveta. Vaški župnik, da bi pomiril duhove, skuša doseči pri Lavdonu z lepo besedo, da bi se na njegovem svetu postavila večja kapelica. Ali Lavdon ne odstopi:

»Skala mi je vzela polovico vsega, kar imam. Naj zidajo cerkev tam, kjer se ni škoda.«

Dagarinka spomni Lavdona, da ji ni še poravnal starega dolga. Ker pa nima dovolj denarja, skuša Lavdon v obupu, da bi s kartami priigraval in poplačal dolg. V kartah nima sreče in zapravi še ostali denar. Ostane mu zadnje upanje: grunt. Poskuša srečo pri Dagarinki. Igra z njo za grunt in za kapelico. Sreča se je popolnoma odvrnila od njega, zapravi vse, grunt in kapelico.

Lavdon zaključni: »Če kapela ni Lavdonova, ki jo je postavil, potem naj gre!«

Z Dizmo poženeta v zrak kapelico Matere božje. Toda Lavdon je le na zunaj trda in groba ter navidez neverna kmečka

duša. V srečju je veren in usmiljen človek, saj je edini sprejel Dizmo — spokorjenega morilca. Na svoj dom nese kipec M.B. ter jo prosi, naj se usmili njega in Vida, kajti v Dizmi je spoznal lastnega nezakonskega sina, ki je bil pet let v ječi, po krivem obdolžen umora.

V zadnji sliki tretjega dejanja pride na dan vsa resnica; dejanje se razmota. Odkrije se pravi ubijalec, pijanček Turen, ki se pred smrtjo spreobrne in skesa. Vsa vsa spozna svojo krivdo in še grabežljiva Dagarinka prosi: »Milost... odpustanje...« Župnik doseže še zadnje, da namreč tudi Lavdon poklekne in prosi za: »Mir in spravoe.«

To je v malo besedah vsebina igre, ki smo jo v nedeljo videli na odru na dvorišču slov. srednjih šol v Gorici. Delo je gotovo malce težko in zapleteno, ker vsa teža igre sloni na značajih in ves zaplet in razplet je pravzaprav v dušah ter se nam razkrije šele ob zaključni sliki tretjega dejanja. Drama zahteva vsled tega nadpovprečno izkušnost pri režiserju in odrske zmožnosti pri igralcih, pri gledalcih pa precejšnjo mero pazljivosti in sodelovanja.

Vtis smo dobili, da je bilo v nedeljo vse troje na mestu. Režiser M. K. je izoblikoval igro v danih razmerah kar mojstrsko. Če upoštevamo, da je imel na razpolago le zasilen oder brez prave kuliserije in mlade igralce, mu moramo dati vse priznanje, da se je lotil tako zahtevnega dela in ga v tako dobri obliki postavil na oder. V Gorici pri šolskih prireditvah podobne drame nismo še videli. Igralci so se v svoje vloge dobro vživeli. Besedo pohvale bi zaslužili vsi. Toda najbolj so se odlikovali: Lavdon (Onesti), ki bi moral imeti le bolj bas za osebo, ki jo je predstavljal; Dizma (Cupin), ki je imel psihološko najtežjo vlogo; Turen (Bočina), zapiti pijanček, ki ga peče vest ter išče zato pozabe v vnu; župnik (Kravina), ki hoče dobro svojim ljudem, vsem brez izjeme; Marida (D. Bratuževa), ki brani Feliksa zato, da dobi Dizmo — Vida; pohlepna krčmarica Dagarinka (Boneta), ki bi rada zidala cerkev, da bi tudi iz nje kovala denarce ter vsi ostali (Feliks - Rešič in drugi).

Kolikor smo mogli presoditi, je tudi publika z veliko pozornostjo sledila igri na odru, čeprav je ta od nje zahtevala večjega napora nego običajno ob sličnih nastopih. Znamenje, da tudi naši ljudje zorijo za resneje igre.

Čudimo se le, da je kritik v »Pr. dnevnika« poročal o tej prireditvi slovenskih srednješolcev tako površno in krivično. Ali ni bil navzoč pri igri ali pa Leskovecove drame ne pozna, ker bi sicer nikoli ne mogel zapisati, da je drama okrnjena. Drama je bila v celoti podana tako, kakor jo je Leskovec napisal. Samo na enem mestu v drugem dejanju je bilo par vrstic izpuščenih. To je pravica vsakega režiserja, da lahko kaj malega izpušči ali prilagodi odru in razmeram.

Tudi drugi občutek, da je bila igra temna, ne drži, če misli kritik »Pr. dnevnika« na vsebino drame. Seveda, če je problem vere in nevere znamenje srednjeveškega mračnjastva, potem ima omenjeni kritik prav, če je pa ta problem problem vseh časov in vseh ljudi, kot dejanski je, potem nedeljska igra ni bila »temna«, temveč visoka pesem zmagovite vere, ki ima svoje korenine v srečju vsakega človeka, tudi v srečju kritika »Pr. dnevnika«.

(r+r)

SOLSKA PRIREDITEV

Gojenci Strokovne in Nižje srednje šole bodo izvajali v nedeljo 31. t. m. ob 20.30 na dvorišču »Solskega doma« v ul. Croce 3

1. Več pevskih točk mešanega zbora pod vodstvom prof. M. Fileja;
2. Enodejanko:
 - »Dvorec na deželju«, komedija
 - »V posredovalnici«, burka
 - »Pavliha in policaja«, burka pod režijo prof. Birsca in Bratina.
3. Balet pod vodstvom prof. Saurinove. Pred prireditvijo in med odmori zabavajo bivši gojenci Strokovne šole s peštrim programom.

Sprejem v M. M. K.

Prihodnjo nedeljo 31. maja ob 3h popoldne bo v cerkvi sv. Ignacija na Travniku slovesen sprejem novih kandidatov v Mladeniško Marijino kongregacijo.

Goriški verniki! Pridite k temu redkemu sprejemu, da se boste na svoje oči prepričali o tem, kar je povedal nadškof Jeglič: Tudi Kristus ima svojo fronto: ta fronta ste vi, možje in fantje.

Seja mestnega sveta

Preteklo sredo se je zbral občinski svet, da poda poročilo o proračunu za leto 1953. Iz teh poročil je razvidno, da bodo znašali dohodki v tem letu 483.384.500, izredni 12.590.500 lir, pomoč države 98.000.000 lir. Skupno 1.229.475.000 lir. Poleg teh je predvidenih še 130.800.000 lir dohodkov. Ista vsota 130.800.000 lir je predvidena tudi za izredne stroške. Primanjkljaj je v primeri z lanskim manjši, kar prepisujejo predvsem novi uvedbi potrošniškega zakona 703, radi katerega je prišlo na seji do živahnih diskusij. Seja se je nadaljevala v četrtki in na opazko nekoga svetovalca, da so se prodajalec čevljev izrazili, da ne bodo več prodajali svojega blaga radi novega zakona 703, je podžupan odgovoril, da se je do sedaj uprlo temu zakonu 61 goriških trgovcev, kar ni ravno neznamno število za goriško trgovino.

Rim noče povečanja obmejne trgovine

Kakor smo že poročali so se zastopniki goriških in videmskih trgovskih zbornic skupno z zastopniki jugoslovanske trgovske zbornice dogovorili za povišanje obmejnega trgovskega prometa. Dosežen sporazum bi stopil v veljavo, čim bi ga potrdila rim-

ska in beograjska vlada. Italijanska vlada pa je te dni dala navodila trgovski zbornici v Gorici, da naj namesto povišanja že zmanjša na minimum blagovno izmenjavo s Slovenijo. Rimska vlada baje sodi, da ta izmenjava ni samo trgovskega značaja, ampak predvsem političnega in da bi lahko škodovala Italiji pri reševanju spornih vprašanj z Jugoslavijo.

Videmski sporazum

Blagovno izmenjavo med Jugoslavijo in Italijo, ki je do sedaj znašala 600 milijonov lir letno, so na zadnjem sestanku predstavnikov Slovenije ter goriške in videmske pokrajine zvišali na 2 milijardi 400 milijonov lir. Iz Slovenije bodo izvažali cement, opeko, mineralno vodo, v glavnem pa še vedno les in lesne izdelke. Italija pa bo izvažala tekstilne izdelke, električne stroje, umetna gnojila, olje in južno sadje. Sporazum morajo še potrditi pristojni organi.

Knjiga o Titu v Italiji prepovedana

Tajništvo predsedstva vlade je sporočilo založniškemu podjetju Mondadori, naj odloži izdajo Dedijereve knjige o življenju maršala Tita, ker da trenutno še ni primerno, da bi v Italiji objavili knjigo, ki ugodno govori o voditelju jugoslovanske države. Iz istih razlogov je italijanska revija »Epoca« prenehala priobčevati odlomke iz te knjige. Namesto tega pa je začela objavljati življenje kardinala Stepina.

Prihodnji teden v Gorici

S ponedeljkom začnemo mesec junij, ki je posvečen presv. Srcu Jezusovemu.

V sredo 3. junija ob 8h zvečer bo pri sv. Antonu mesečna pobožnost za matere.

V petek 5. junija zjutraj pobožnost prvih petkov ob 6. uri pri sv. Ivanu in v stolnici.

Zvečer ob 8. uri bo pri sv. Antonu ura molitve pred Najsvetejšim. Molili bomo iz knjige »Pred Bogom poklekni.«

V soboto 6. junija ob 6. uri pobožnost prvih sobot v stolnici.

V nedeljo 7. junija ob 8. uri zjutraj sv. maša s skupnim sv. obhajilom za moše in fante pri sv. Ivanu.

Kaj moramo vedeti o volitvah

1. Volitve v parlament so obvezne. Zato se jih mora vsakdo udeležiti, kdor nima zdravniškega spričevala. Kdor bi se jih ne udeležil, mu v kazenski list zapišejo: »Ni volil.« Zato naj gre vsakdo volit, kdor ima pravico.

3. Voliš ono stranko, katere znak prečrtaš. Če ne prečrtaš nobenega znaka, ne voliš nikogar. Svojo dolžnost si pa izpolniš.

OBBOR

Obvestilo

A.K. Jadran vabi vse svoje člane na III. redni sestanek vseh članov, ki bo v četrtki 28. t. m. ob 20. uri v klubovem sedežu v ulici Machiavelli 13/II.

Na spondu je predavanje g. dr. J. Škrka: Upravna ureditev v britsko-ameriškem pasu STO-ja!

Cerkveni tatovi na delu

V petek 15. maja so se zopet pojavili cerkveni tatovi v tržaškem Bregu. To pot so okradli cerkev v Boljuncu in v Borštu in sicer kar pri belem dnevu. Bila sta dva mlada fanta iz Trsta, večji iz ulice Roma št. 17, mlajši (komaj 15 let!) iz ulice Gambini št. 2. Tatova sta si pripravila marsi-

kaj, da bi odnesla, a se jima je načrt ponesečil in sedaj sta oba v ječi. Največjo škodo sta napravila v Borštu, kjer sta iz zakristije ukradla mašni kelih in ga takoj razbila v kose, da bi ga pozneje prodala kot material. Izvedlo se je tudi, da sta ista tatova že večkrat kradla po cerkvah denar. Ker se cerkvene tatvine kar naprej množijo, zato je primerno, da so cerkve nekaj ur tudi po dnevi zaklenjene. Zelo prav je tudi, da vaščani pazijo na tuje ljudi, ki se vrtijo okrog cerkva.

Skupno romanje na Koroško

Ali ste se že odločili za skupno tržaško romanje k najstarejši slovenski Marijini božji poti h Gospe Sveti pri Celovcu na Koroškem? Časa za prijavo bo malo, zato hitro mislite in se odločite. Z denarjem, ki ga boste oddali pri prijavi, je plačana vožnja z avtobusom, dvojno kosilo, prenočišče in potni list. To vam povemo že danes, vse druge podrobnosti pa bodo objavljene v prvi številki junija. Izrecno omenjamo vsem, da mi ne prirejamo izleta na Koroško ampak pravo romanje. Kdor misli samo na izlet, naj si izbere drugo družbo in drugo priliko.

Kako kronajo angleško kraljico

Kronanje angleškega vladarja je gotovo veličasten prizor za vsakega gledalca, vendar je to predvsem verski obred; vladarja posveti Cerkev, vladar poda najsvetnejše obljube, z molitvijo in obredom svetega obhajila prosijo Boga, da naj pomaga vladarju pri njegovih svetih dolžnostih.

Svečanost je torej globoko verska, ostala je pa v teku stoletij v bistvu enaka.

Ko bo kraljica Elizabeta II. prišla v slavnostnem sprejedu v cerkveno ladjo Westminstrske opatije, jo bodo pozdravili westminstrski pevec s klici »vivat Elizabeta«, med katerimi se bo kraljica podala pred oltar, pred katerim bo stal starodavni kronanski stol; za njim bo prestol, poleg pa državni stole, pri katerem bo kraljica stala, ko jo bo canterburyjski nadškof predstavil zbranim kot kraljico. Zbrani jo bodo nato pozdravili s klicem »Bog ohrani kraljico Elizabeto«. Nadškof bo sprejel pri-sego kraljice, ki bo pristopila k oltarju in z roko na svetem pismu izjavila: »Vse, kar sem obljubila, bom izpolnila in izvedla. Nato bo poljubila sveto pismo in se podpisala na kronanski listini.

Osnovna važnost svetega pisma bo prišla do izraza v izjavi nadškofa, ki bo sv. pismo proslavljal kot »stvar najvišje vrednosti na svetu«, obredni moderator pa bo kraljici izjavil: »To je modrost, to je kraljevski zakon, to so živa prerokovanja Boga.«

Nato se začne obhajati obred, s katerim je povezan svečani trenutek maziljenja. Kraljica bo sedela na stolu sv. Edvarda (kronanskem stolu), nad katerim bodo štirje vitezi reda blažne podveze držali baldahin, westminstrski dekan pa bo prinesel zlato ampulo, iz katere bo izlil posvečeno olje na starodavno obredno žličko, s katerim bo nato nadškof kraljico mazilil.

Nato bodo kraljico znova posedli na stol sv. Edvarda in ji prinesli znake kraljevske oblasti: ostroge in meč, pri čemer bo nadškof izjavil: »S tem mečem izreka pravico, ustavi širjenje krivice in varuj sveto Cerkev in Boga.« Kraljica bo vstala, sprejela meč in ga zanesla na oltar.

Nato bodo kraljici, ki se bo spet vsedla, nadeli kronanske zapestnice in jo ogrnili s kronanskim plaščem, ki je tkan iz zlata. V desnico ji bodo položili zlato zemeljsko oblo s križem in to z besedami: »in kadar vidiš svet tako pod križem, se spomni, da je podložjen vse svet kraljestvu Kristusa, našega Odršenika«. Nato si natakne kraljica na desni prstane dragocen prstan in v njene roke položijo obe starodavni žezli.

S tem bo dosežen višek obreda, kronanje. Nadškof bo molil s krono sv. Edvarda v rokah, katero bo nato položil na glavo kraljice Elizabete II. V tem trenutku bodo zadoneli trombe, vsi navzoči se bodo dvignili in zadonel bo mogočen klic »Bog ohrani kraljico«.

Pozdravljena, maziljena in kronana kraljica se bo vsedla na prestol, nakar ji bo nadškof v imenu vseh drugih škofov prisegel zvestobo. Poklonili se ji bodo nato kraljevski vojvode z vojvodo Edimburškim na čelu in predstavniki plemstva.

Za tem se bo začel obred svetega obhajila, ki ga bo kraljica sprejela pred oltarjem, brez krone in žezla, v spremstvu svojega soproga, vojvode Edimburškega.

Po končani slovesnosti hosta zadonela »Te Deum« in državna himna. Kraljica se bo umaknila v kapelo sv. Edvarda, nakar bo na čelu sprejela v Londonu na londonskih ulicah.

S T R Ž A Š K E G A

DRAMSKI KROŽEK IZ ROJANA

ponovi
v nedeljo 31. maja v Marijinem domu
igro v treh dejanjih:

M A M I C A

Začetek ob 5.15 popoldne.
Med odmori je srečolov.
Vabljeni!

Dolina

Dolinska osnovna šola priredi v nedeljo 31. t. m. ob 16h in 20h v prostorih dolinskega kina Tabor M. Grošljeve pravljeno igro v šestih dejanjih z godbo in petjem »Dve Maričke«.

popoldne smel ven iz dušnega ozračja hiš in zidov v svet, v katerem so rasla drevesa in cvetice.

Često je zahajal v veliki park Vincennes, ki pa se mu je kmalu zameril zaradi svoje neskončnosti in nadutosti mestnih sprehajalcev. Tedaj ga je prevzelo silno hrepenenje po preprostih, odkritosrčnih ljudeh iz njegove domače vasi, po robatih kmetih, po grčevem kovaču, po pesniškem ovčarju in po Petru Winkelmohenu, možu, ki se je znal pogovarjati z živino.

Poleti je najraje hodil po širnih pariških poljih pariške okolice. Potopil je roko v zlato klasje in pozorno opazoval zoreče zrnje. In bilo mu je, kot da mu prsti polzijo prek blagoslovljenih tremelovskih žitnih polj. Nato pa je še silneje zahrpelel po Flamski, po domovini z njenimi globokimi gozdovi, po njenih njivah in tih: zamišljeni pusti.

V Brabant so često prihajala pisma, polna domotožja:

»Po tem, kar sem danes videl na sprehoju, sklepam, da bo pri vas kmalu žetev. Če bo tako obilna kakor na pariških poljih, se bojim, da bo vaš skedenj

pretesen in da boste morali del pridelkov pustiti zunaj. Često se mi zdi, da vas gledam, kako delate pod žgočim avgustovskim soncem. Celo oče si ne bo prizanašal. Oče, ti se moraš odpočiti in prepustiti delo njim, ki so še v cvetu let.«

A na večno božjo žetev naj se oče pripravlja. To je pisal sin v trdnih in jasnih besedah.

Leto, ki ga je preživel v Parizu, je bilo leto študija. V učnem načrtu so bile grščina, latinščina in modroslovje. Damijan se je z vso vnemo lotil dela, da bi dohitel druge.

Pariški samostan je bil srce kongregacije. Sem so dospela poročila iz vsega sveta. Tu so mladim študentom čitali pisma misijonarjev, ki so v njih dušah budila hrepenenje po najbolj oddaljeni, kamenitiorni zemlji božji. (Nadaljevanje)

Življenjepis p. Leopolda izšel

Življenjepis patra Leopolda je izšel. Knjiga bo v razprodaji v Gorici v Katoliški knjigarni; v Trstu v knjigarni Fortunato.

so se tresli oboki hiše božje. To je bil Te Deum ljudi, ki so v tej uri žrtvovali in darovali vse, pripravljene, da iz božjih rok sprejmejo trpljenje in smrt. In vendar je bila njih hvalnica en sam radosten vrisk, kakršnega je le zmožno človeško sree.

Skozi pariško meglo je prodrlo sonce. Njegov zlati sij je lil skozi vsa okna in ovil kipe svetnikov v svoje žareče pramene. Prav tako se je na dan svetih zaobljub dvignil iz duš novincev en sam žareč plamen čistega veselja.

S precej negotovimi koraki je Henry Crayon zapustil svetišče. Začutil je zevajočo praznino svojih senzacionalnih naslovov. Zdaj je vedel, da tukaj v mladih dušah raste moč, ki usposablja za največja junasta. A kaj naj stori? Človek mora živeti in Parizu je treba senzacije.

V naslednji številki »Paris Nuite« je stalo naj tufni in tornadi plesalke v velikih črkah:

Vonj po trohobi v samostanski cerkvi. Živi pokopani.

Pariz je dobil svojo senzacijo. Vrlemu Henryju Crayonu pa je njegov šef podelil posebno odlikovanje...